

ACTIVIST MERLIJN TWAALFHOVEN VERBINDT MET MUZIEK

AUTEUR: MICHEL BERENDSEN
FOTO: LINY MUTSAERS

Merlijn Twaalfhoven is geen doorsnee componist. Waar veel componisten op hun spreekwoordelijke zolderkamer zoeken naar de mooiste melodie, een pakkend ritme of spannende samenklank, is hij op zoek naar mensen van over de hele wereld, tot Syrië aan toe. 'Niet om te protesteren, maar om te verbinden', zegt hij in een gesprek met Kunstzone.

'Mooie' muziek componeren voor de concertzaal? Merlijn Twaalfhoven doet het wel degelijk. Vorig jaar schreef hij voor het Holland Festival de *Grand Subphonia voor immens veel fagotten*, om precies te zijn 175. Maar de compositie zou niet van Merlijn zijn als hij geen interactie met het publiek zou aangaan. Een traditionele opstelling met de musici op het podium en het publiek in de zaal past daar niet bij.

Hoe meer het publiek een actieve rol krijgt, hoe meer interactie en verbinding tussen de musici, het muziekstuk en de luisteraars. Dus werden de stoelen in de grote zaal van het Concertgebouw in Amsterdam verwijderd en stond het publiek tussen de 175 blazers. Op die manier werd de afstand tussen het concert en publiek letterlijk verkleind en daarmee de ontvankelijkheid voor de ideeënwereld van de componist bij het publiek vergroot. Twaalfhoven: 'Ik kan wel iets op het podium maken wat mooi is, maar komt het ook aan? Zo ben ik heel erg aan het zoeken naar de bottleneck tussen schoonheid en de beleving van mensen.'

ONTMOETINGEN

Vlak voor ons gesprek in een café in Amsterdam-Zuid pleegt Merlijn nog even snel een telefoontje en na ruim drie kwartier stapt hij weer op de fiets naar zijn volgende afspraak. Het lijkt alsof hij meer aan het organiseren is dan aan het componeren. Maar voor Merlijn is die combinatie niet meer dan normaal. Hij vindt dat zijn beroep bestaat uit het componeren van betekenisvolle ontmoetingen die de wereld

een stukje mooier maken. Bij uitvoeringen van de compositie *A Postcard from Aleppo*, die hij samen met schrijver Abdelkader Benali, regisseur Ola Mafalaani en inwoners uit Aleppo maakte, gingen Syrische vluchtelingen na de pauze met elkaar in gesprek om hun verhalen over wat ze hebben meegemaakt en de hoop op een beter leven te delen.

'Natuurlijk kun je als componist niet de vervuiling van de industrie tegenhouden, maar met kunst kun je wel vragen stellen over de rol van de mens in de wereld of in een gemeenschap.' Daarom wil hij mensen mobiliseren en verbinden om de uitdagingen van vandaag samen aan te gaan.

MANIFEST

'Die uitdagingen spelen zich vaak op heel kleine, maar ook op heel grote schaal af. Iets wat in een buurt of wijk speelt, waar mensen zich niet thuis voelen of elkaar wantrouwen, speelt ook op veel grotere schaal. Dan heb je het over Europa versus de rest van de wereld of het wantrouwen van Europa ten opzichte van de moslimwereld. Ik geloof dat er veel kunstenaars zijn die die vraagstukken op kleine schaal aangaan. Ze kunnen goed verhalen vertellen of die van anderen voorzien van die 'mooie vorm.'

In het manifest dat hij aan het schrijven is, oppert hij het werk van kunstenaars met elkaar te verbinden om zo meer impact te creëren. Maar dit vindt hij niet voldoende. Contacten met onder andere weten-



De Syrische muzikant Gharib tijdens de repetitie van A Postcard from Aleppo

“DE TAAK VAN DE COMPONIST IS OM BETEKENISVOLLE ONTMOETINGEN TE COMPONEREN DIE DE WERELD EEN STUKJE MOOIER MAKEN”

schappers, onderzoekers, schrijvers, journalisten en politici kunnen ervoor zorgen dat ambitieuze projecten nog meer kans van slagen hebben. Om dit idee te realiseren wil hij in Nederland en daarbuiten bijeenkomsten organiseren waarin belangrijke vraagstukken aan de orde komen. Ook al verschilt hun woordenschat en denkwijze, uiteindelijk kun je deze werelden verbinden door samen te werken aan gemeenschappelijke waarden als gelijkheid, veiligheid of geluk. Met woorden, maar ook in fysieke vorm: een kunstwerk. ‘Ik wil als kunstenaar niet alleen zenden’, zegt hij, ‘maar mensen verbinden, op de been brengen, mobiliseren om betere vragen te stellen over de wereld.’

COMMUNICATIE DOOR IMPROVISATIE

Terwijl hij op zoek is naar manieren om met zijn muziek te communiceren lijkt muziekonderwijs

nog steeds gericht te zijn op het technisch zo goed mogelijk uitvoeren van een muziekstuk. Merlijn kan erover meepraten. ‘Ik studeerde viool, een klassiek instrument. Dus logischerwijze speelde ik van bladmuziek. Ik kon in orkesten spelen en naar audities en concoursen gaan, maar het spelen van wereldmuziek, jazz en pop met een viool waren in mijn studie onmogelijk. Die andere muzikale talen heb ik met veel moeite zelf ontdekt.’

Zijn advies aan muziekdocenten is om niet alleen techniek en het zo mooi mogelijk uitvoeren van bladmuziek voorrang te geven in hun onderwijs, maar ook communicatie door middel van improvisatie. ‘Want door te improviseren ga je in dialoog met anderen en dát is het startpunt voor het creëren van een mooiere wereld.’ ●